WYNIA'S WEEK

Elektriciteit is geen energiebron. Het is er ook niet vanzelf.

Posted on 7 december 2022 by Maarten van Andel

Na Brabant en Limburg blijkt het stroomnet nu ook vol in Utrecht, Gelderland en Drenthe. Bedrijven die stroom willen, komen op een wachtlijst. Intussen besluit de Europese Unie en dus ook Nederland dat we over 13 jaar alleen nog maar elektrische auto's mogen maken en nieuw kopen.

Samen met miljoenen warmtepompen, geëlektrificeerde industrieën en meer variabele wind- en zonnestroom zal dat zeker een verdubbeling van de netcapaciteit vergen. En we komen nu al te kort! De Zwitserse regering wil elektrisch rijden om die reden komende winter beperken.

56 windmolens en 800.000 zonnepanelen per week

Bovendien zouden we rond 2040 jaarlijks zo'n 700 miljard kilowattuur extra groene stroom moeten opwekken voor honderden miljoenen elektrische auto's in de EU. Dat vergt meer dan 45.000 extra windmolens en 600 miljoen extra zonnepanelen.

Daartoe zouden we vanaf nu elke week 13 zeewindmolens, 43 landwindmolens en 800.000 zonnepanelen moeten bijbouwen, 800 weken *achter elkaar*. We hebben dan nog niks gedaan voor alle bijkomende warmtepompen en geëlektrificeerde industrieën.

Politici en ambtenaren doen net alsof elektriciteit een energiebron is, een soort perpetuum mobile die vanzelf uit het stopcontact komt. Het tegendeel is waar. De keten van elektriciteitsopwekking, -transport en -opslag is duur en complex, en gaat gepaard met aanzienlijke energieverliezen. Zeker als we als 'hernieuwbaar' betitelde elektriciteit grootschalig moeten gaan opslaan (wat we nu gelukkig nog niet hoeven). Elektriciteit is absoluut geen energiebron, het is slechts een gedeeltelijke drager van elders opgewekte energie. Net als waterstof.

Geen concreet uitvoeringsplan

Als onze regering besluit dat we omwille van CO_2-reductie elektrisch moeten gaan rijden, verwarmen en ondernemen, verwacht ik een concreet integraal uitvoeringsplan voor de jaarlijkse 700 miljard kilowattuur extra groene stroom die daar in 2040 voor moet worden opgewekt, getransporteerd en opgeslagen. Zo'n plan is er niet.

In plaats daarvan worden gemeentes en provincies het bos ingestuurd met Regionale Energie Strategieën (RES). Die moeten vervolgens een lukrake landelijke lappendeken van windmolens en zonneparken gaan bouwen, die op geen stukken na de benodigde hoeveelheid groene stroom kan gaan opwekken. Intussen komen bedrijven die stroom nodig hebben op een wachtlijst, en moeten elektrische auto's in Zwitserland al minder gaan rijden.

Zuinig met elektriciteit

Elektriciteit is logischerwijs schaars en duur, en zal dat ook na 2035 blijven. Elektriciteit is immers intrinsiek complex en inefficiënt om op te wekken, te transporteren en op te slaan. Het is wel gebruiksvriendelijk en schoon voor de consument. Laten we deze kostbare energiedrager dus optimaal benutten in kleinere verbruikers zoals lampen, stofzuigers en wasmachines die uitsluitend op elektriciteit als energiedrager kunnen functioneren. Laten we die elektriciteit niet verkwanselen in honderden malen grotere verbruikers zoals elektrische auto's en

warmtepompen.

In feite weten we dit allemaal al lang. Terrasstralers zijn toch niet voor niks verboden in Frankrijk? Gloeilampen zijn toch niet voor niks vervangen door ledlampen? Stofzuigers zijn toch niet voor niks begrensd in vermogen? Wasmachines hebben toch niet voor niks een energielabel?

Zuinig zijn met elektriciteit is ons als kind geleerd, en terecht. Laten we daarom de grote verbruikers niet elektrificeren, maar zorgen dat ze half zoveel energie gaan verbruiken. Met goed geïsoleerde huizen, innovatieve brandstofauto's van 1 op 40 waarmee we maximaal 100 rijden, en terugdringing van industriële overproductie. Daar besparen we tot na 2040 veel goedkoper, sneller en meer CO_2 mee dan met elektrisch rijden.

Alles willen is niks willen

Alles tegelijk willen doen in een energietransitie is geen goede aanpak, want we kunnen niet alles tegelijk doen. Het is juist effectief om bewuste keuzes te maken op basis van kwantitatieve analyses en concrete haalbare uitvoeringsplannen. Elektrisch rijden valt daarbij in alle opzichten af.

Zeker ook omdat batterijproductie schaarse metalen zoals lithium en kobalt vergt die al deze eeuw goeddeels uitgeput zullen raken, en gepaard gaat met ontstellend milieuschadelijke mijnbouw en mensonterende slavernij in niet-Europese landen. Bovendien ruilen we onze huidige strategische afhankelijkheid van Rusland daarmee in voor een nog grotere afhankelijkheid van landen als Congo, China, Chili en Peru.

Bestuurlijke arrogantie

Ik vind het onverantwoordelijk dat verstandige politici en hun adviseurs tot een dergelijk onuitvoerbaar besluit komen. Het is de arrogantie van de bestuurlijke maakbaarheid, zonder inhoudelijke kennis van energiezaken en zonder concreet uitvoeringsplan. Het is een schoolvoorbeeld van onbewuste ondeskundigheid, dat ons en onze kinderen in de komende vijftien jaar met grote problemen zal opzadelen.

Energie is anders dan onderwijs of zorg geen menselijke activiteit die je kunt sturen met menselijke wetmatigheden. Energie is een natuurkundige grootheid, met natuurkundige wetmatigheden die zich onttrekken aan menselijke wetmatigheden. Dat is niet erg. Het wordt pas erg als de door ons gekozen en betaalde bestuurders de arrogantie hebben om dat te ontkennen, en beslissingen nemen die net zo onuitvoerbaar zijn als een perpetuum mobile.

Maarten van Andel *ontdoet de 'energietransitie' in Wynia's Week van mythes, hypes en nepnieuws.*

Wynia's Week *is er twee keer per week, 104 keer per jaar. Ook in het nieuwe jaar 2023 ontzenuwt Wynia's Week wat anderen laten liggen. De betalende lezers, kijkers en luisteraars maken dat mogelijk.* ***Bent u al donateur?*** *Hartelijk dank!*